د افغانستان اسلامی جمهوری دولت
د کرهنی، اوبولګولو او مالداری وزارت

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت زراعت، آبیاری و مالداری

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock

طرزالعمل

تشکیل، ثبت، تقویت و طرز فعالیت

ا نجمن های آبیاری

26 ثور 1391

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

ماده اول:

این طرزالعمل به تأسی از فقره پنج ماده یازدهم و مواد هجدهم و بیست و سوم قانون آب، به منظور تنظیم امور مربوط به تشکیل، ثبت، تقویت و طرز فعالیت انجمن های آبیاری، با نظر داشت حفظ سیستم عنعنوی و پسندیده میرآب که یک میراث فرهنگی کشور به شمار میرود برای تنظیم و مدیریت بهتر آب جهت آبیاری زمین های زراعتی، وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

این طرزالعمل دارای اهداف ذیل میباشد:

1. توضیح شرایط طرز تشکیل، ثبت، تقویت و فعالیت انجمن های آبیاری.
2. تنظیم و مدیریت امور مربوط به تشکیل، ثبت، فعالیت و تقویت انجمن های آبیاری.
3. تنظیم امور مربوط به آب بمنظور آبیاری، بهره برداری و حفظ و مراقبت شبکه های آبیاری.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این طرزالعمل معانی ذیل را افاده مینماید:

1. انجمن آبیاری: اجتماع داوطلبانه اشخاص حقیقی یا حکمی است که آب را در یک شبکه آبیاری بـه منظور زراعت تنظیم مینماید و مطا بق مواد مندرج این طرزالعمل و احکام فقره پنج ماده یازدهم قانون آب، تشکیل میگردد.
2. اساسنامه انجمن آبیاری: سندی است که در آن اصول، وظایف و تشکیلات یک انجمن آبیاری تصریح گردیده است.
3. لوایح داخلی انجمن آبیاری: لوایح داخلی انجمن آبیاری اسنادی است که به اساس اساسنامه مربوط در امور خاص و موارد ضرورت انجمن وضع میگردد.
4. ساحه مدیریت انجمن آبیاری: بخش از اراضی، شبکه آبیاری و تاسیسات آبیاری می باشد که در آن آب به منظور آبیاری مورد استفاده قرار میگیرد.
5. شبکه آبیاری: مجموع تمام کانال ها و مجرا های آب است که به منظور استفاده آب در زراعت از کانال های عمومی آغاز گردیده و تا داخل مزرعه ادامه میابد.
6. تأسیسات آبیاری: عبارت ازساختمان ها، بندهای ذخیره آب، بندهای آبگردان، مجرا های آب (دهانه آبگیر)، کانال ها، کاریزها و سایر ساختمان های که جهت انشعاب، انتقال، اندازه گیری، ذخیره و تصفیه آب بکار میرود، میباشد.
7. بهره برداری و حفظ و مراقبت: محافظت، پاک کاری و ترمیم مستمرسیستم آبیاری جهت استفاده موثر، درست و متداوم آب.
8. میرآب: به شخص اطلاق میگردد که توزیع آب را برای زراعت مطابق حقآبه مروجه تنظیم نموده و بهره برداری موثر از آن را تأمین و حفظ و مراقبت شبکه آبیاری را عهده دار میباشد.
9. چک باشی: به معاون میرآب اطلاق میگردد.

شخصیت حقوقی

ماده چهارم:

انجمن آبیاری که مطابق این طرزالعمل تشکیل میگردد بعد ازثبت دارای شخصیت حقوقی بوده و مطابق فقره پنج ماده یازدهم قانون آب در تصامیم مربوط به پلان گزاری و استفاده از منابع آب، در حفظ و مراقبت شبکه آبیاری و سایر حقوق و وجایب قانونی سهیم میباشد.

فصل دوم

ایجاد، ثبت، ساختار، وظایف و صلاحیت انجمن آبیاری

شرایط ایجاد انجمن آبیاری

ماده پنجم:

انجمن آبیاری تحت شرایط ذیل ایجاد میگردد:

1. اعضای انجمن آبیاری از کلیه ساحات مدیریت مربوطه، نمایندگی نمایند.
2. اعضأ باید در ساحه مدیریت، مالک زمین زراعتی و یا حقآبه باشند.
3. اعضأ باید در ساحه مدیریت حضور فزیکی داشته باشند.

ثبت انجمن آبیاری

ماده ششم:

ثبت انجمن آبیاری دارای مراحل ذیل میباشد:

1. اسناد ذیل باید قبل از ثبت انجمن آبیاری توسط درخواست کننده در روشنایی قانون آب و طرزالعمل هذا تهیه و ترتیب گردد:
   - أ. درخواستی ثبت.
   - ب. اساسنامه (ضمیمه شماره 1).
   - ج. مقررات داخلی (ضمیمه شماره 2).
   - د. لست اعضای انتخابی (ضمیمه شماره 4).
   - ه. سوالنامه زراعتی (ضمیمه شماره 8).
   - و. تعهد کتبی حد اقل دو ثلث تمام سهم داران آب برای زراعت در جلسه ایجاد انجمن.
2. درخواست کننده، اسناد فوق الذکر را به ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت مربوطه تسلیم نماید.
3. ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت مربوطه درخواست را ثبت و ضمایم آنرا به منظور خانه پری درست و مکمل بودن ملاحظه مینماید.
4. درصورت دریافت نواقص، اسناد متذکره طی استعلام رسمی توسط ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت مربوطه با تشریح نواقص مندرج اسناد و رهنمائی لازم، دوباره به درخواست کننده جهت تصحیح و تکمیل محول میگردد.
5. درصورت حصول اطمینان از اجزای فقره سوم ماده ششم این طرزالعمل، اسناد متذکره بعد از نشانی شد طی دو هفته کتباً به ریاست آبیاری وزارت زراعت، آبیاری و مالداری ارسال میگردد.

6. ریاست آبیاری وزارت زراعت، آبیاری و مالداری طی دو هفته اسناد ارسالی را بررسی نموده و در صورت تائید:
   أ. منظوری مقام وزارت زراعت، آبیاری و مالداری را اخذ مینماید.
   ب. انجمن را ثبت و به مراجع ذیل کتباً اخبار مینماید:
      - ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت مربوطه
      - ریاست احصائیه و معلومات مارکیت وزارت
      - ریاست عمومی تنظیم امور آب وزارت انرژی و آب
      - حوزه دریایی مربوط
      - سایر ادارات ذیربط
   ج. جواز فعالیت انجمن آبیاری را صادر مینماید.
7. انجمن آبیاری میتواند بعد از صدور جواز در مطابقت با مفادات این طرز العمل و احکام قانون آب به فعالیت آغاز نماید.
8. انجمن آبیاری بعد از صدور جواز فعالیت، بمنظور جمعآوری اجرت عرضه خدمات آب، دریافت اعانه های مالی از سایر منابع و حصول قرضه ها، حساب بانکی افتتاح مینماید.
9. در صورتیکه ریاست آبیاری، در اسناد ارسالی نواقص و کمبودی دریابد، اجراأت ذیل صورت میگیرد:
   أ. اسناد مذکور طی دو هفته غرض اصلاح به ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت مربوط ارسال میگردد.
   ب. ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت مربوط موضوع را به درخواست کننده کتباً اخبار مینماید.

ساختار انجمن آبیاری:

ماده هفتم:

1. انجمن آبیاری متشکل از مجمع عمومی (تمام اعضای انجمن)، میرآب، چک باشی و یا چک باشی ها، منشی و خزانه دار میباشد.
2. انجمن آبیاری بدون در نظرداشت تبعیض مذهبی، قومی، لسانی و جنسیت از اهالی و اعضای که زمین زراعتی و یا حقآبه داشته باشند برای مدت سه سال ویا بیشتر از آن، طوریکه در اساسنامه مربوطه ذکر گردیده باشد انتخاب میگردد.
3. جلسات عادی مجمع عمومی انجمن آبیاری مطابق اساسنامه مربوط مشخص میگردد.

<u>وظایف انجمن آبیاری</u>

ماده هشتم:

انجمن آبیاری دارای وظایف ذیل میباشند:

1. انتخاب میرآب و چک باشی یا چک باشی ها.
2. جلوگیری از ضایعات آب.
3. جلوگیری از استفاده غیرقانونی آب مطابق قانون آب.
4. جلوگیری از هر نوع فعالیت های خلاف ماده های پنجم و ششم قانون آب که باعث کاهش کمیت و خرابی کیفیت آب میگردد.
5. نظارت از توزیع عادلانه آب به دهاقین مطابق حقآبه ها.
6. پاک کاری مجراهای آب و رفع موانع ایجاد شده ناشی از سیلاب خیزی ها در مسیر جریان آب، بمنظور جلوگیری از تخریب سیستم آبیاری و زمین های زراعتی.

7. حفاظت و مراقبت دوامدار و بهره برداری موثر از شبکه های آبیاری تحت پوشش انجمن.
8. اندازه گیری و ثبت مقدار جریان آب در داخل کانال آبیاری.
9. سهم گیری و اشتراک در شناسایی، سروی، تطبیق و نظارت پروژه های آبیاری.
10. تعقیب و تطبیق پلان های وزارت زراعت، آبیاری و مالداری درصورت کمبود آب و خشکسالی.
11. اخذ و جمعآوری اجرت عرضه خدمات انتقال آب برای زراعت و حفظ و مراقبت سیستم های آبیاری طبق اساسنامه انجمن آبیاری.
12. تماس متداوم با انجمن استفاده کننده گان آب و سهم گیری در اتخاذ تصامیم مربوط به پلانگذاری و استفاده از منابع آب برای زراعت.
13. اجرای سایر وظایف مربوط، مطابق قانون آب.

صلاحیت های انجمن آبیاری

ماده نهم:

انجمن آبیاری دارای صلاحیت های ذیل میباشد:

1. تحفظ و تأمین حقآبه ها در ساحات مربوطه.
2. مالکیت و کنترول شبکه های آبیاری در ساحه تحت پوشش.
3. سهمگیری در اتخاذ تصامیم مهم روی مدیریت منابع آب بشمول حفظ منافع استفاده کننده گان در انجمن های استفاده کننده گان آب، شورا های حوزه های فرعی و اصلی دریایی.
4. شرکت در تصمیم گیری نهاد های دولتی و غیر دولتی جهت سرمایه گذاری در احیأ و انکشاف شبکه های آبیاری ساحات مربوطه.
5. استفاده از اجرت جمعآوری شده، غرض اجرای وظایف مندرج ماده هشتم این طرز العمل و سایر مواردی که در اساسنامه انجمن درج باشد.
6. تقاضا مساعدت های اضطراری و استفاده از آن در صورت وقوع حوادث طبیعی و آفات زراعتی.

فصل سوم

وظایف و صلاحیت های وزارت زراعت، آبیاری و مالداری

وظایف

ماده دهم:

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در قبال انجمن های آبیاری دارای وظایف ذیل میباشد:

1. آگاهی میرآب ها و دهاقین از مفادات ایجاد انجمن های آبیاری.
2. همکاری در ایجاد انجمن های آبیاری که شامل موارد ذیل میباشد:
   - أ. راه اندازی پروسه مشورتی.
   - ب. تسهیل و تنظیم جلسات ابتدائی.
   - ج. تسهیل روند انتخاب میرآب، چک باشی یا چک باشی ها، منشی و خزانه دار.
   - د. توزیع فورمه های نمونوی مندرج ضمایم این طرزالعمل و رهنمایی لازم جهت خانه پری درست آن.

3. ارائه معلومات در مورد پیشرفت روند ثبت به درخواست کننده گان در صورت تقاضاً.
4. رهنمایی انجمن های آبیاری ثبت شده غرض ارتقای سطح آگاهی و بلند بردن ظرفیت آنها، بمنظور مشارکت فعال در مدیریت منابع آب و تنظیم آب در مزرعه و آموزش و معرفی تکنالوژی جدید.
5. تهیه و ترتیب رهنمودها و ضمایم مربوط به منظور تعقیب روند اصول مشارکتی در مدیریت منابع آب و تنظیم آب در مزرعه.
6. فراهم سازی آموزش های فنی و تخنیکی در مورد تطبیق پروژه های آبیاری و حفظ و مراقبت شبکه های آبیاری، مدیریت مالی و اداری و سایر فعالیت های که نیاز به مهارت های تخصصی دارد.

واگذاری مالکیت پروژه

ماده یازدهم:

هرگاه وزارت زراعت، آبیاری و مالداری پروژه های منابع آب و آبیاری را که مطابق احکام قانون آب احداث گردیده، توأم با جواز به یک انجمن آبیاری واگذار نماید، آن انجمن آبیاری حایز ملکیت پروژه بوده و مسئول حفظ و مراقبت آن میباشد.

فصل چهارم

احکام متفرقه

انحلال و تصفیه حسابات

ماده دوازدهم:

انحلال و تصفیه حسابات انجمن آبیاری طبق موارد پیش بینی شده در اساسنامه مربوط، صورت میگیرد.

انفاذ

ماده سیزدهم:

این طرزالعمل دارای (4) فصل و (13) ماده میباشد و بعد از منظوری مقام عالی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری مرعی الاجرأ قرار میگیرد.

ملاحظه شد:

منظور است

محمد آصف رحیمی

وزیر زراعت، آبیاری و مالداری